

А. 130 (4553) ♦ 1974 с. Алтынпыя 29 күнэ ♦ Сманата
ОПТУОРУНЬУК 2 харчы

(Улуу Октябрийн социалистический
революция 57 сүд туолуутугар
ССКП НК Ыгырыларыттан).

С. ГУБСКАЯ фотота.
ССТА фотохрониката.

Райсовет исполкомун председателэ
таб. Р. Р. Бурнашев бакылааттан

Ош түмүгүр арасыгы сым уенина
бу-сым төдү айдарын госулар-
ственнай бытаанаах үлэлери
балачча ситиинилээхтик толору-
лунулар. Быыл төдү айдаах
былаан үтүү валовой мааныга
101,3, госуларствозо атымаа-
ныска 104,9, этка атымаааны-
га 102,6 быраамай толорулун-
улар. Туорехтар куотуралаа
үтүүүлэрин сектарын 10,5
центнери иллыбит, хортуппуйу
сортуппалаанын былаанын
200,2 быраамаан толорулу сит-
тибит. Наннык фермала
коллективтарын социалистичес-
кай куоталаагыларынтар оро-
йун Советын депутата салайар
«Юбилейнай» ферма коллектива
хаа бирдиз буражнай ылааыт
(Бүтүүтүн 2-с стр көр).

Малдыгтары 504203 рабо-
чайдарын атыгтан ССКН об-
комун эмгекте, ЧЕМЛИОН-МАН-

Түүслэх—Ийн дайду дээрхуунаах сакзана. Ону толорор туһугар баар кыахтар толору туһаныл-
дыахтгахтар.

НАЙРАМДАЛ—ДОБОРДОҢУУ!

Советтар тэрийэр-маассабай үлэлэрин—билингги көрдөбүлгэ

(Бүтүүтэ. Инини 1 стр. көр).
тан 2269 кг үтүү нан бастаата. Механизированнай агардаах звеноларга Д. Д. Егоров салайар звенота хас биһирдир өтчүккэ (Субуруускай аатынан совхоз) 71,2 тоннаны, коло звеноларыгар Н. И. Савинин звенота (Карл Маркс аатынан совхоз) 24,6 тоннаны, илии звеноларыгар И. Е. Пономарев звенота (Субуруускай аатынан совхоз) 14 тоннаны өтөөһүннөр бастаатылар. Оройуон промышленнай, тутуутун тарилталарга төрүс мыйдаах соруудахтарын эмия куһараан суохтук толордулар. Ойонуллубут бородууксуйаны баатарын былаана 114 бырыһыан туолла. Былааны таһынан 293 тыһынанча солкуобайдаах бородууксуйа баатарынына. Валовой бородууксуйаны игоргу былаана 101 бырыһыан туолла. Оройуон тыатын хаһаайыстыбатын уонна промышленнай, тутуутун тарилталарын ситанилэро нэһиликтэр уонна оройуон Советтарын депутаттарын оруоллара үрдээн, Советтар тэрийэр-маассабай, салайар үлэлэро тупсан иһэлэрин биһир туһунан буолаллар.

Олохтоох Советтар ытыар үгүс өрүттээх уонна эһиниэтээх үлэлэрин не хоһооно итиннэ бириэмэтигэр олоххо киирбитэ киһилэр тэрийэр-маассабай үлэлэрин таһыммытан быһаччы тутуруктаах. Ол иһин бу боһуруос, туругун өссө төгүл бэрэбиэркэлээн, ырытан баран, райсовет исполкома сессия дьүүлүгөр туруорары наадалаа-ымыал нааар. Советтар үлэлэритэр ханнык сүрүн итэвэстэр уонна жотуутулар баалларый?

Советтар үлэлэрин былааннааһынга Советтар исполкомнарын председателиэро сөптөөх суолтаны өссө да биэрбэттэр. Ол түмүгэр исполком мунньахтарга былааннаахтык ытыллыбаттар, ардыгар түбэспичча боһуруостары уонна хаһаайыстыбаннай, общественнай тарилталар быһаарар боһуруостарын көрүүнү таһаараллар. Холобур, Сылган Советын исполкома (председатель Б. П. Ваншев) быһыл бас, өг, балаган, алтынны мыйдарыгар исполком мунньахтарын өгөрбөтө. Ваншев балаган ыһын сакатыгар совхоз өтдөлөннөтүн управлениёһынан аламынэт эбит буоллаһына, киһини олохтоох Совет сессияты исполком председателиэро эһиниэтигэр бас, холуу илик. Бу букатын сыһаа быһымы. Чурапчы сельсовета (председатель В. П. Романов) быһыл муус устар, 11 мыйдарыгар түөрт муһуулар субуруччу ытыан көтүпүт муһууларын ахсаанын ситининнэро сатаата. Чакыр Советын исполкомун председателиэро П. М. Филиппов сорох мыйдарга биэстин исполком мунньаһын ытыталаар. Ити чактылар сорох сельсоветтар былаана суох үлэлэриннөр көрдөрөллөр.

Былаана суох үлэлэһини мунньахтарга дьүүлэһиллэр боһуруостар не хоһооноруттан эмия көрүөхтүүн сеп. Холобур, Мугудай Совета исполкома түбэһиэхчэ быстах боһуруостары көрүүнү таһаарда. Сорох Советтар исполкомнара байэлэрин

функцияларын тас өттүнэн боһуруостары көрдөллөр. Холобур, Сылган, Чакыр, Коптово у.д.а. нэһиликтэр Советтара сорох гражданныр итирхтөөһүнү таһаарытылар исполкомга дьүүлүлүлэр. Бу исполком функцията буолбатах. Советтар үлэлэтигэр, депутаттар дьону кытти профилактической, интэр-өйдөтөр үлэһин ытыталаар наадалаах, оттон исполкомга гражданныр дьүүлэһини сатаммыт. Ол оннугар киһилэр салайаахтаах оскуоалар, оҕо-культура, эмия у.д.а. тарилталар үлэлэро, умнууга хаааллар. Иниикитин мунньык быһымын хатылаабат наада. Холобур, Кытаанах Советын исполкома биһиргөһүн ситэ былааннаах боһуруостарга, өл иһингэр бастаах кварталлаах үлэ түмүгэ, өт үлэтигэр бөлөмөннүн, Арысалаахтаах депутатскай группин өтчуота, оҕолор сайынны ситиниэһиниэһиниэ тэрийһин у.д.а. нэһилик олоһор улахан суолталаах боһуруостар дьүүлэһилилбэккэ хаалбыттар. Хас биһирдир Совет биһир сылга эбэтэр быһаар устатыгар ойонуллубут кэскиллээх былаан быһымын үлэлэһтээх.

Нэһиликтэр Советтарын үлэ-бэһтэрэ дьүүлэһиллэр боһуруостарга сөптөөх быһаарылар уонна дьаһаллар ытыллылларга улахан бөлөмөннү туруохтаахтар. Сорох Советтар исполкомнарын салайааччыллара Совет сессиятын ытырыны, киһи дьүүлэһиллэр боһуруостарын бэһиэскэтин исполком дьүүлүгөр туруорбаттар. Ити курдук Кытаанах Советын исполкома бастааһынай комиссиялар үлэлэрин былаанын биһиргөтөн, Хадаар Советын исполкома бастааһынай комиссиялары бэһиэһиэстөр эмия алрастары таһаараллар. Сорох Советтар исполкомнарын председателиэро хаһаайыстыбаннай уонна общественнай тарилталар функцияларын байэлэритэр ыла сатыммылар. Холобур, Кытаанах Советын исполкомун быһаарымыннан мараһын продавецтар үлэлэтигэр уурамылаахтык, Одьулуун нэһиликэтин исполкома Н. Е. Яковлев урдук күнүү звеноводунан, Дидеэны норуон таһымыгар аналалар туһунан быһаарымын ытымыт. Ити курдук сорох Советтар исполкомнара киһилэргэ быһаччы бас бэриммэт тарилталар үлэлэтигэр, холобур, совхоз рабочадырлар, продавецтарга, культура тарилталарын үлэлэтигэр араас буржуаур мараһи тутталаар. Дьиниэки ити мараһиэр туһааннаах урдук органнырнан бириллиэхтээхтэр.

Үлэлиттэр депутаттарын Советтарын депутаттарын Статуһун туһунан Сокуонунан олоһуран бары боһуруостары коллективнайдык дьүүлэһини уонна быһаарымын жолуһуулар. Ити быһаарымын нэһиликтэр Советтарын исполкомнара сессиялары ардэтигэр бөлөмөннөн төрөөһиниэһтик, урдук таһымнаахтык ытыар иһин кыһааннаах тустаахтар. Ол арээрн сорох сирдэргэ ити көрдөбүлү ситэро суох толороллор, сессияларга активность мөлтөх. Холобур, Болтоно нэһиликэтин Советын сессияларыгар сорох депутаттар сылдыбаттар, сессиялары

бөлөмөннэһиһи кыттыһын ытыбаттар, алта депутат арыста булбут сессияларга биһирэ да кэпсэтиннэ кыттыбаттар. Мунньык быһаарымын атын да Советтар үлэлэтигэр бааллар.

Ойуобай бөлөмөннөу производствора сымдар уонна алар депутаттарга ууруохха, киһилэр өтчуоттарын тэрийһиһи быһаччы көмөлөһүөххэ наада. Биһиэхэ быһыл биһирдирэ ара өтчуоттаабыт депутаттар эбэхтэр, оттон сорохтар өтчуоттуу иликтэр. Холобур, Мугудай нэһиликэтин Советыгар 25 депутаттан 14-ро өтчуоттуу иликтэр, алар истарыгар председателиэро сымдарычы В. Г. Попов, исполком чилиэһиэро А. С. Красильникова, Т. Н. Терюгин, Д. Д. Пермяков у.д.а. бааллар. Хатылы, Хадаар, Хайахыт Советтарын бастааһынай комиссиялары былааннаахтык үлэлэһиллэр. Ол арээрн үгүс Советтарга бу үлэ улахан мөлтөх туруктаах. Ол үлүнэн туһааннаах Советтар исполкомнара киһилэр үлэлэрин сэрэгэһиэргэ боччумнаахы өгөрбөккө олоһоллор.

Дьахыллааччы быһаардааччылар наахтарын толоруу туругар ситилин тохтуур. Ааспыт сылга олохтоох Советтар быһаардырар бөлөмөннүн, депутатка кандидаттары кытыры көрүһүлгөр тэрийһин бириэмэтигэр быһаардааччылар үгүс этилэри киһилэригэр. Олөр түмүлээн, үлэтигэр Советтар сессияларын быһаарымыннан толоруу ытыллыбыттар. Ол наахтар үгүс Советтарга сунуһунан толоруллан иһэллэр, хаһаайыстыбаннай уонна социальнай-культурнай тутуу боһуруостарыгар эбэх практичекскай дьаһаллар олоххо киирдилэр. Ол арээрн сорох Советтарга ытынылаахтык наахтар тэрийэр үлэ мөлтөбүттэн олус бытаанык толорулааллар, онтон сорохтөрө эдэх да туолбаттар. Холобур, Болугур нэһиликэтин Советыгар 22 наахтан 10-

на, Мугудай Советыгар 14-тан 4-дэ, Одьулуун Советыгар 18-тан 9-на, Хадаар Советыгар 7-тан 3-на ара сөптөөхтүк толоруллубуттар. Итинэн нэһиликтэр Советтарыгар киирбит наахтар 50 бырыһыаннара ара туолла. Советтар исполкомнара уонна тарилталар салайааччыллара наахтары толорууга тэрийэр үлэлэни мөлтөхтүк дьарыктанылар, бу үлэни күһнэо контуруолга-талыталаар, быһаардааччылар бу үлэро түмэ тардыбатылар. Кэтер өттүгэр быһаардааччылар итинэрин наах быһымыннан толорууга бэрэдэһи олохтуур наада.

Депутаттары Совет үлэлэтигэр активнайдык кытыһынар сымалан депутатскай группалары уонна постары тэрийһин улахан суолтаны алар. Бу боһуруоска райсовет өттүттэн таһа эмияны баарын үрдүнэн, сорох нэһиликтэр Советтара депутатскай группалары уонна постары тэрийбөккө олоһоллор. Адыах тариллигэ да сирдэргэ (Хатылыта, Кытаанахха, Сылганга) ити группалар уонна постар исполкомнар өтчулэригэр сөптөөх көмөлөр суохтарынан боччумнаахы тутуу үлэлэбэттар. Итиннэ таһа депутатскай группалары сымла тэрийһиллэр эмия бааллар. Холобур, Соловьев нэһиликэср сүөһүттэн ытыллыт бородууксуйа хаачыстыбатын көрүүгэ уонна иккис группа сүөһүтэ эбии аһымын көрүүгэ тэрийбиттэр. Дьиниэки, балаһыныа быһымыннан, тарилторайдынай принципкэ олоһуран учаастактарга тариллаахтаах этилэр. Иниикитин ити сыһааны көннөрүөххэ наада. Депутатскай постары, ордук быһылгы курдук сүөһүгэ кэчки аһымын бөлөмөннөт сымлар депутатскай постары фермаларга, учаастактарга тэрийэр ордук наадалаах.

Общественнай тарилталары үчүгэйдик салайар, байэлэрин үлэлэригэр көмөлөһүннэр исполкомнар арыһаа суохтар. Ол

арээрн ити тарилталары салайыны уонна киһилэр үлэлэрин контуруоллааһын сорох Советтар исполкомнарын өттүттэн мараһынан ситэро суох. Ол түмүгэр дьаровальный народнай дружиналар, Соловьев, Хатылы, Сылган, Хайахыт Советтарыгар көдүүстөөхтүк үлэлэбэттар. Одьулуунга, Кытаанахха, Болугурга дьахталар Советтара көстөр-биллэр үлэни ытытаттар. Хатылыта уонна Одьулуунга таһаарымын сунуулар бүтүн сыл устата биһирдир боһуруоһу көрдүлэр.

Сельскэй Советтар исполкомнара мьэстэтигэр тэрийэр, салайар үлэлэрин таһымна намыһаахтык таһа хаһаайыстыбатыгар уонна сорох производствоннай, үлэро, культура, олох-дьаһах, эргээн боһуруостарыгар үгүс бөлөһ итэвэстэр бааллар. Дьахыллааччы бу боһуруостарга баар итэвэстэри киһиниэ ырытан туран, Советтар киһилэригэр туруоруллар сорууттарга киһиниэ тохтоото. Билигин сүрүн бөлөмөтө, бастатан туран, тэрийэр-маассабай үлэро баар итэвэстэри сунуулаахтык туоратыгы, олоһ Советтар уонна депутаттар үлэлэрин салгыны өрө көтөрүүгэ уурулуохтаах. Чугастаары бириэмэнан Советтар сессияларыгар, исполкомнарыгар быһылгы үлэлэрин өтчуоттара дьүүлэһилилэхтөрө. Итинэн сибэстөөн Советтар исполкомнарын үлэлэтигэр ол өтчуотка кичэллээхтик бөлөмөннэллэрө, үлэ бары салааларын киһиниэ ырытан, Статуһунан Сокуон ирдэбиллэригэр сеп түбэһиннэро, сорууттары киһиниэ туруоруллара наада.

Советтар тэрийэр-маассабай үлэлэрин тупсары сүрүн соруулан биһиги партиябыт экономикай политикаһын ситиниэ-лөөһтик олоххо киллэригэ үлэлиттэр материалнай уонна культурнай олохторун таһымны салгыны өрө көтөрүүгэ туһааны буолуох тустаах.

Курдук, үгүс сирдэргэ хааччылар тарилталар үлэлэригэр кыһаанны уурбаттар, ол иһин үгүс итэвэстэр туоратыллыбаттар. Холобур, баанньыктар үлэлэбэттар, тупсаран оноруу үлэлэри быһаар мөлтөхтүк ытыллылар, киһиэһин ситэро суох хааччылар. Мантан да атын үгүс бөлөһ итэвэстэргэ чопчу буруйдаахтартан ирдэбил туруоруллубат.

Хайахыт нэһиликэтин Советын исполкомун председателиэро М. С. Леонтьева олохтоох хаһаайыстыбаннай салайааччылар, өтдөлөһөөр управлениёһыларга, биригдэһиһиэро бары депутаттар арээрн уурулаахтарын толорууга мараһыны сымнааһаллар диир. Сорох депутаттарбыт сүөһү кыстыгар бараах учаастактарга кытылыһылар, киһилэри сессияларга эдэһиэ транспаран көмө олоһулуубат. Депутат, үлэ салаатын сымнааһиэро М. С. Опокинникова сельскэй Советтар байэлэрин бэһиэһиэро хайдах толорон иһэлэрин уонна депутат, киһиниэһиэро Э. Е. Макарова быһаардааччылар наахтарын олоххо киллэри тустаарынан этилэр.

Болтоно сельскэй библиотекта сымнааһиэро Т. В. Попов уонна республикатаагы библиотекка үлэлэһиэ М. В. Задина библиотекалар үлэлэрин уонна сорууттары тустарынан этилэр.

Табаарыстар Р. Р. Бурнашев уонна И. И. Кандийскай дакылааттарын дьүүлэһини

Дьахыллааччы дьүүлэһиһи таһа эһинт депутаттар уонна сессия кыттымылаахтары Статуһунан Сокуону олоххо ытыларгы сельскэй Советтар ытыар үлэлэрин туругар уонна олуоха баар итэвэстэргэ сүрүн бөлөмөннөу туһаайдылар.

Кытаанах нэһиликэср общественнай тарилталар—таһаарымын срут, добровольнай народнай дружина, дьахтар совета уота-күөһа суох үлэлэһиллэрин, киһилэр үлэлэрин тупсарыгы сөптөөх үлэ ытыттыбатын уонна сорох депутаттар, ордук мичаттар уһуһуу үлэлэбөккэ атын сиргэ барыларга таһаарыларын туһунан ити нэһиликэ Советын исполкомун председателиэро Е. Д. Барышкова эттэ.

Биһиэхэ, Одьулуун нэһиликтэргэ, сорох депутаттар оруоллара, киһилэр үлэлэ-хамнасы активностарга өссө да намыһаах,— диир С. В. Кочеткова. — Быһаардааччылар туруорсар боһуруостарын олоххо киллэригэ бытаарымылар таһаарыллаллар. Деткомбинат уонна баанньык тутууларга баччааһиэ дьэри ситэрнэлэ иликтэр. Фермаларга радио суох буолан үлэлиттэр радионы истабиттор, телефон куһараанык үлэлэһиригэр улаханнаах эрэдэһиэбит. Нэһиликэһиниэ киһиэһиниэ хааччыны эмия мөлтөх. Нэһиликэ уонна совхоз олохтоох салайталарын өтчуотун боһуоһи тупсаран онорууга ханнык да суолта бириллибэт, үлэ ытыт-

лаабыт буолла. Билигин сельсовет үлэлиттэр контуората да суох. Мунньык итэвэстэри туоратыгы иниикитин үлэни күтүрүөххэ.

Депутат, таһа хаһаайыстыбатын управлениёһиэро начальнигы Е. П. Коркин байэтиэ этитини общественнай сүөһүгэ быһыл чакчы мараһи кыстын кэлбитин ыһын туран, ону дьонго илэһиниэ өйдөтүү, тэрийэр үлэни тупсарымы уонна сүөһүгэ хотонго киһилэри сорууттарыгар олоһа. Боһуоһаһиэро тупсары онорууга өройуон үрдүнэн социальнекекскэй муоталаһыны тэрийилибэт. Ол арээрн, үгүс нэһиликтэргэ биллэр-көстөр үлэ ытыттыбатыта. Маннаах сельскэй Советтар зонанан үлэни туһаанналар сөптөөх өт, ол кымалыбат. Депутатскай постары тэрийэр, үчүгэйдик үлэлэти, киһилэр былааннары толорууга уонна депутаттар оруолларын үрдэтигэ сабыллыларын муһурудуохха. Сорох нэһиликтэр Советтара өтө тарилталарын үлэлэригэр сөптөөх бөлөмөннөу уурбаттар. Бу боһуруостарга байэтиэ этитин депутат, райОНО сымнааһиэро А. Е. Филиппов таһаарда.

Депутат, оскуола-интернат директоро А. С. Шадрин сорох сельсоветтар хаһаайыстыбаннай үлэлэни үтүстүү, түбүгүрэлэрин, ол оннулар социальнай-культурнай тарилталары умнууга хааларалларын туһунан эттэ. Ол

Л. И. Брежнев.

Бүгүн—ленинскэй комсомол төрөөбүт күнэ

В. ХУХЛАЕВ фотота. ССТА фотохрониката.

Тираж 2630.